



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Irregularitas Ex delicto

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

& aliorum contra Barbofam de potest. Episc. par. 2. alleg. 42. num. ult. quod spectat ad suum Prælatum: quia hoc magis spectat ad jurisdictionem, quam ad ordinem Episcopi, jurisdictionem autem Episcopi quoad Regulares habent eorum Prælati. Advertit tamen Suarez de cens. disput. 51. section. 3. num. 16. posse Episcopum respicere judicium Superioris circa defectum corporis subditi, quod non inducat irregularitatem, part. 4. tr. 2. ref. 73.

Oritur etiam irregularitas ex defectu scientiæ. Quæ tamen minor requiritur in Religiosis, quàm in Clericis.

21. Irregularitas oritur etiam ex defectu scientiæ ex can. illiteratos, distict. 36. & aliis. Quænam scientiæ ad singulos Ordines requiratur, tradit Tridentinum sess. 23. cap. 4. 13. 14. Minor autem requiritur in Regularibus, quam in sæcularibus, quia illi ad animarum curam non ordinantur. Unde in cap. nullus de tempor. ordin. in 6. illiteratus prohibetur tonsurari, nisi inter Religionem. Et ideo Peyrinus tract. 2. de relig. Præ. quest. 3. cap. 7. num. 20. multos alios citans, docet, licere Episcopis ordinare etiam Sacerdotem Regularem, qui bene legit & cæntat, quamvis sit minus literatus, part. 2. tract. 16. resolutione 29. part. 3. tract. 2. resolutione 7. & pag. 4. tr. 2. ref. 74.

Sunt irregulares Curiales, & publicis functionibus occupati.

22. Curiales, & qui publicis functionibus occupantur, sunt irregulares ex cap. 1. 2. & 3. distinct. 15. irregularitate, ut aliqui dicunt, ex defectu liberationis. Nomine Curialium videntur etiam cor prehendi Conciliarii Principum, ut Regentes, Præsides, Magistri Rationales, &c. quia ibi dicitur: Curiales quicumque Curia seculari obligati sunt in ministerio alicuius publici officii, sive in perpetuum, sive ad tempus, sive iuramento, sive ex pacto, aut stipendio. Sed ut notat Mercerus in 3. part. quest. 24. dub. 13. & alii, consiliarii excipiuntur ab hac generalitate, sive ex expressa concessione Pontificis, sive ex præscripta consuetudine. Officiales etiam Episcoporum, & Administratores rerum Ecclesiasticarum, immò & rerum piarum, non sunt irregulares secundum Hurtadum de irregul. disp. 2. diff. 18. num. 60.

Notamen Consiliarii Principum. Aut Officiales Episcoporum, & Administratores rerum piarum.

quod deducitur ex can. ult. dist. 88. p. 4. tr. 2. ref. 98.

23. Obligatus ad ratiocinia non potest ordinari ante redditam rationem, etiam post desertum Officium. Ita Corneio in 3. part. disp. 14. dub. 2. num. 3. contra Tolerum lib. 1. c. 60. Potest tamen post redditam rationem, etiam ante solutionem debiti pecuniarii relictæ ex officio vel administratione; quia solutio à nullo canone requiritur. Ita citati DD. Ordinari etiam potest, si habet fideiustorem, quia ratiocinii causam sibi assumat. Ita Corneio ubi supr. ibid. à §. Notandum.

Obligatus ad ratiocinia non potest ordinari, nisi post redditam rationem. Vel destinatum fideiustorem, qui in re causam transferat.

IRREGULARITAS
Ex delicto.

Irregularitas ex delicto non incurritur nisi adfit culpa mortalis, quia nullum jus imponit illam ob solam culpam venialem. Nec ponere debet. Imò ex Suarez tom. 5. disp. 40. sect. 3. num. 17. nec Papa potest: nam pœna debet esse proportionata delicto: & irregularitas est pœna gravissima. Hanc sententiam tenet Vasq. in 2. 2. disp. 158. c. 1. & alii multi, quam proinde Megala tom. 2. ref. 159. num. 4. improbabiliter improbabilem vocat. Ad cap. continebatur de homicidio respondet Suarez disput. 45. sect. 6. numer. 3. part. 2. tract. 16. resolutione 18. & part. 4. tractat. 4. resolutione 41.

Irregularitas ex delicto non contrahitur absque culpa mortali.

25. Sunt autem multa delicta irregularitatem inducentia. In primis hæresis, etiam occulta. cap. ad abolendam, cap. saluberrimum 1. quest. 3. Turrianus, lib. 9. disp. 62. dub. 1. & alii. Sed Corneio dub. un. quest. 4. alii qui de hæresi occulta id negant; dicuntque, citata jura loqui de hæretico publico: quam sententiam probabilem esse dicit Reginaldus tom. 2. lib. 30. tract. 2. c. 5. num. 193. part. 2. tract. 15. ref. 24. & part. 4. tract. 2. ref. 46. † Et hanc sententiam amplexus fuerat Auctor in part. 1. tract. 11. ref. 114. † Adverte etiam, probabile esse, quod

Contrahitur autem per hæresim, etiam occultam.



Clericus hæreticus post pœnitentiam, & abjuracionem possit susceptos Ordines exercere. Ita Sayrus de cens. lib. 7. c. 12. *Em.* 16. contra Bonacinam de cens. disp. 7. *quæst.* 3. *punct.* 7. *num.* 6. *part.* 4. *tract.* 4. *ref.* 38. † At *int.* 2. *ref.* 48. §. *Notandum* absolute docuerat sententiam Bonac. †.

Propter fau-
toram hære-
ticorum.

26. Suspecti de hæresi, quando suspicio oritur ex eo, quod favent hæreticis, vel illos defendunt, vel recipiunt, sunt irregulares. Ita Sanctarell. *tract. de her. c. 2. §. dub. 1. num. 3.* & alii ex c. 2. §. *hæretici de her. in 6.* Hanc opinionem Coninch. *disp. 18. dub. 7. num. 51. concl. 2.* limitat ad fautores formales, qui scilicet hæreticum fovent præcipue ob hæresim. Sed Cornejo in 3. *part. tract. 5. dub. 7. num. 44.* liberat ab irregularitate hæreticorum fautores († & ipse auctor circa hoc in *ref. 44.* suspensus manserat †) Si verò suspicio oritur ex alio crimine, tunc suspecti non erunt irregulares propter suspensionem, sed solum propter infamiam, quæ si auferatur, & suspicio prægetur, irregularitas tollitur. Ita etiam Sanctarellus *ubi supra* & alii contra Pesantium *ad. ad 3. part. qu. 20. disp. 5.* & alios *part. 4. tract. 2. ref. 48.* Neque obstat, quod quis de hæresi suspectus cogatur abjurare de vehementi, quia in jure irregularitas imponitur tantum hæreticis, non suspectis de hæresi. Ita *Sa v. hæresis. num. 3. Ibid. ref. 47.* & *tract. 8. ref. 64. §. Notandum*, & *25. §. item Notandum*, & olim *p. 2. tract. 15. ref. 22. in fine*; & novissime *part. 10. tract. 11. ref. 13.* docet non incurrere hanc irregularitatem suspectos tantum de hæresi, vel schismaticos sine errore in intellectu, nec filios hæretici ortos tempore fidelitatis, nec etiam post, si pater pœnitens comburatur.

Apostasiam
fictam etiam
occultam.

27. Apostata fictè negans fidem spontè, aut timore ductus, incurrit irregularitatem ex cap. *presbyteros, dist. 90.* Ita Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 2. c. 25. num. 6.* Sed contrarium probabile teneo cum Filliucio *tom. 1. tractat. 20. c. 9. num. 230.* si crimen occultum sit, quia talis irregu-

laritas, cum non sit apostatis peculiariter inflicta in alio canone, incurritur propter solam infamiam, quæ cessat in apostasia occulta, *part. 4. tract. 2. ref. 49.*

28. Filius natus ex patre Catholico, qui postea in hæresim incidit, & filius hæretico brachio sæculari traditus est etiam pœnitens, in nostris partibus incurrit irregularitatem ex infamia, in locis autem hæresi infectis non incurrit. Au-
verò incurrat irregularitatem latam contra filios hæreticorum in c. *statu- tum*, affirmat Avilap. 7. *disp. 4. dub. 7.* negat Hurtado *de irreg. disput. 2. diff. 3. num. 8.* Uterque probabiliter, *part. 4. tr. 2. ref. 45.* Et certum est, non incurrere filios Saracenorum, Paganorum, Judæorum, &c. ab infantia baptizatos; quia non sunt filii hæreticorum. Ita Bonacina *de cens. disp. 7. quæst. 2. punct. 7. num. 11.* Si verò sint Neophiti, hoc est in adultæ tate conversi & baptizati, sunt irregulares. Ita DD. communiter. Sed quanto durat hæc irregularitas? Jura non præscribunt aliquod certum tempus. Et placet Filliucius *tom. 1. tract. 20. c. 9. numer. 240.* id Episcopi arbitrio remittens. Nota tamen quod post decem annos à Baptismo Neophitus non est amplius irregularis. Ita Hurtado *de irreg. disp. 2. diff. 19. numer. 61. part. 4. tractat. 2. resol. 50.*

29. † Aliud delictum per quod irregularitas incurritur, est mala Ordinum susceptio. † Quam irregularitatem putat Majolus *de irreg. lib. 4. c. 32.* incurri à Latino si ordinetur à Græco, & à Græco si ordinetur à Latino, ex c. *cum secundum*, & ex c. *ex parte de temp. ord.* Sed in c. *cum secundum* prohibetur quidem hoc, at pœna irregularitatis non imponitur: in capitulo verò *ex parte* non est sermo de hac re. Ideo contrarium tenendum est cum Turriano *de cens. lib. 9. disp. 61. dub. 3.* Neque incurritur irregularitas à suscipiente Ordines ab Episcopo schismatico. Ita Præpositus in 3. *part. quæst. 5. dub. 5. numer. 38.* qui interpretatur contrariam Instructionem Clem. VIII. super Ritibus Græcorum
ann. 1595.

Incurrit etiã
qui post
illum natus
in hæresim
incidit.

Et hoc ratio-
ne infamia.
Quæ cum nõ
incuratur
in partibus
hæreticorum,
ibi talis nõ fit
irregularis.
Sicut nõ sunt
irregulares
filii Saraceno-
rum, Paga-
norum, &
Judæorum
ab infantia
baptizati.

Incurritur
etiam irre-
gularitas ex
mala Ordini
susceptione.
Non quidem
si Latinus or-
dinetur ab
Episcopo
Græco, vel
contra.
Nec si quis
ordinetur à
schismatico.

Vel ab eo, qui ann. 1595. part. 4. tract. 2. ref. 54. Item renuntiavit non incurrit irregularitatem accipiens Episcopatu Ordines ab Episcopo, qui renuntiavit quoad dignitatem. Episcopatu quoad locum, & dignitatem. Nec si tem. Neque, qui ordinatur ab alieno quis ordinatur tanto auctoritate legitima. Aut ab Episcopo absque dimissoria. Non servatis interstitiis. Interstitiis. Per saltum. Extra tempora. Cum irregulartate. Vel aliqua censura vel in quocumque alio casu.

Sed solum si ordinatur furtive.

Vel si durans matrimonio etiam non consummato, sacros Ordines suscipit ex malo intentione Ordinum exercitio sit irregularis, qui solemniter baptizatur absque Ordine requisito, Aut sine sacerdotio celebrat.

non incurrit irregularitatem accipiens Ordines ab Episcopo, qui renuntiavit quoad dignitatem. Episcopatu quoad locum, & dignitatem. Nec si tem. Neque, qui ordinatur ab alieno quis ordinatur tanto auctoritate legitima. Aut ab Episcopo absque dimissoria. Non servatis interstitiis. Interstitiis. Per saltum. Extra tempora. Cum irregulartate. Vel aliqua censura vel in quocumque alio casu.

30. Incurrit autem primò, qui ordinatur furtive, hoc est, qui non examinatus, vel non admittus, suscipit Ordines, vel alium loco sui facit examine, & ipse loco illius suscipit Ordines e. i. de eo, qui furtive ordinatur. Sed in hoc etiam casu Bonac. de cens. disp. 7. quæst. 3. punct. 4. numer. 6. licet eum formidine, docet, incurri irregularitatem solum in acceptione Diaconatus, in alio, imò vero in acceptione furtiva incurri solum suspensionem. Secundus casus est, si quis durante Matrimonio, etiam non consummato, præsumit Sacros Ordines suscipere ibidem.

31. Incurritur etiam irregularitas ex malo Ordinum exercitio. Et ideo præsumens solemniter baptizare absque Ordine requisito, & sine sacerdotali Ordine Missam celebrare, sit irregularis, ex cap. 1. & 2. de Cler. non ordin. Item, si simplex Sacerdos Confirmationis, vel Ordinis Sacramentum conferre præsumat, vel alia Sacramenta

Item sacerdos Irregularitatem incurrit cap. 1. cit. Ita DD. confirmans, communiter. part. 4. tract. 2. ref. 56. Sed ordinans, hanc irregularitatem non incurrit laicus Ministrans supradictos actus exercens: quia titulus alia Sacramenta sine loquitur solum de Clericis, & lex pœnalis non debet extendi. Ita Henriquez lib. 2. cap. 29. §. 1. contra Navarrum & alios. Non tamen 55. cit. §. Norandum supra dictum cap. 1. laicus. Imò etiam ad laicos extenderit. Imò alii qui probable putant, Clericos non trahere irregularitatem in exercitio aliorum Sacramentorum sine Ordine requisito, præter Baptismum, & Sacramentum Missæ. Nam quamvis in c. 1. de primo solemniter dicatur, Si quis baptizaverit, aut aliquod divinum officium exerceverit non ordinatus, propter temeritatem abiciatur ab Ecclesia, & nunquam ordinatur; tamen non satis constat, alius Sacramentis sub nomine divini officii contineri administrationem Sacramentorum, cum sæpe in jure distinguantur, ut est videre in c. Episcoporum, de privi-legiis in 6. in Tridentino sess. 21. cap. 4. & alibi Confirmatur; quia in c. c. Baptismus contra distinguitur à divino Officio. Hanc sententiam tenet Sylvester v. Confessor 1. Sed non est recedendum à communi supra allata, p. 4. tractat. 2. ref. 56. & 61.

32. Ordinatus bona fide ante legitimum aetatem, & adveniente mala fide celebrans, non incurrit irregularitatem; quia à principio non incurrit suspensionem Ita Peyrinus tom. 1. cons. 1. de dotorio an. Julii 11. §. 16. numer. 29. parte 3. tractat. 4. re aetatem res. 182.

33. Non censuratus faciens coram se celebrare suspensum, excommunicatum, vel interdictum, non est irregularis, quia hæc irregularitas non reperitur in jure. Ita Cornicio in 3. part. tract. 5. disp. 6. dub. 1. quæst. 5. parte 4. tract. 2. ref. 57. Sed quid sit excommunicatus faciens coram se celebrare, ex Villalobos tom. 1. tract. 21. diff. 14. nu. 3. ipse incurrit irregularitatem illud, de cler. excomm. Sed secundum Præpositum in 3. part. quæst. 5. dub. 6. num. 58. non incurrit.

rit. *Ibid.* initio. Episcopus male utens sua potestate in conferendo Ordines, non incurrit irregularitatem. Ita Turrianus *de cens. lib. 9. disp. 61. dub. 5.* contra Majolum *lib. 4. c. 1. num. 8. Ibid. §. Nota etiam.* Et multo minus, si suspensus à Pontificalibus celebret in illis, quia suspensio est solum à solemnitate. *ref. 92. §. Notandum, & p. 5. tract. 10. ref. 4. §. Sed difficultas.* Item irregularitas non incurritur per celebrationem cum prætermissione totius ritus Ecclesie. Nec per Missam defunctorum dictam pro vivente. Nec per iteratam receptionem Confirmationis. Nec per fictam susceptionem Baptismi. Ita Turrianus contra Majolum *ibid.* qui per quinquaginta fere capita multis criminibus absque sufficienti argumento irregularitatem injungit, *ibid. §. Et nota.* Denique Sacerdos non approbatus confessiones excipiens, non incurrit irregularitatem; quia non exercet actum Ordinis, sed jurisdictionis, quam non habet. Habet enim Ordinem requisitum. Ita Bonacina *de cens. disputat. 7. quest. 3. punct. 6. num. 6.* Idem dic de Sacerdote administrante Extremam Unctionem sine auctoritate, *part. 4. tract. 2. resolutione 89.*

Incurrit vero Confessarius excommunicatus Confessionem excipiens,

Aut Eucharistiam ministrans.

Sed quid si ministrat defunctus de excommunicatione.

34. Sacerdos excommunicatus Confessiones excipiens, incurrit irregularitatem, quia exercet actum Ordinis, & violat censuram, per quam prohibetur ministrare Sacramenta. Ita Portellus *V. Irregul. numer. 13.* qui id verum putat, etiam si excommunicatio, vel delictum sit occultum. Et Bonacina *ubi sup. punct. 5. num. 6.* etiam si absolutio ob culpam poenitentis esset invalida. Sed Perez *annot. ad Villad. de irreg. cap. 2. numer. 12.* limitat, quando absolveret cum oratione, stola, & *Miserere:* secus si ordinario modo. Incurrit etiam irregularitatem ministrando Eucharistiam, etiam si non celebret: quia exercet actum Ordinis sacri. Ita Avila *de cens. part. 7. sect. 2. dub. 2. part. 4. tractat. 2. resolutione 90.*

35. Sed quid, si dubitet, an sit excommunicatus? Respondet Mercerus *in 3. part. quest. 27. dub. 5.* quod si invenia-

tur non fuisse excommunicatus, non est factus irregularis, ministrando Sacramenta, etiam si talem se existimavit: quia hæc poena non infligitur ministranti Sacramenta cum censura existimata, sed vera. Si vero inveniat fuisse excommunicatus, tunc videndum, an adhibuerit diligentiam in hoc investigando. Nam si diligentia excusat eum à culpa mortali, excusat etiam ab irregularitate: & contra, *p. 5. tract. 9. ref. 94.*

36. Excommunicatus recitando Horas, & dicendo *Dominus vobiscum,* non peccat mortaliter, nec consequenter incurrit irregularitatem, quia quamvis ille verbeulus iuxta usum Ecclesie præferat personam publicam, potest tamen quis illum dicere ut privata persona, sicut etiam potest dicere: *Venite adoremus.* Et quamvis peccat, peccatum esset veniale: quia materia est levissima. Ita Hurtado *de excomm. diff. 2. disp. 5. nu. 3.* contra Suarez *de cens. disput. 12. sect. 2. nu. 13 part. 4. tract. 2. ref. 94. & part. 5. tract. 8. resol. 39.*

37. Religiosus nulliter professus Ordines recipiens, & post Presbyteratum celebrans, incurrit irregularitatem, quia recipiendo Ordines sacros sine titulo patrimonii, aut paupertatis & absque literis dimissoriis legitimi Prælati, fuit suspensus. Nisi ignorantia, aut periculum gravis infamiae excusaret: quia leges humanæ non obligant cum tanto onere. Ita Bonacina *de cens. quest. 2. punct. 10. diff. 5. numer. 4. part. 4. tract. 2. resol. 82.*

38. Simonia in Ordine non inducit irregularitatem, si sit occulta: quia nullus textus id exprimit, cap. enim *inquisitionis, de accusat.* inducit suspensionem, non irregularitatem. Immo Simonia in beneficio non inducit irregularitatem, etiam si sit publica. Ita Avila *de cens. part. 7. disputat. 4. dub. 7. conclus. 1.* contra Covarruviam *in Clem. si furiosus, part. 2. §. 3. numer. 4. parte 1. tractat. 11. resolutione 113. & part. 4. tract. 2. resolutione 92. §. Hinc & part. 10. tractat. 15. resolutione 8.* Idem de irregularitate ex infamia Sodomie *ca. cap. infames 6. quest. 1.*

Non incurrit excommunicatus dicens in Officio, Dominus vobiscum,

Incurrit vero Sacerdos Religiosus nulliter professus celebrans,

Et simonia occulta in Ordine non incurritur irregularitas. Sicut nec in beneficio. Vel in Sodomia occulta.

Quaest. 1. Nam non incurritur à Clerico Sodomita occulto, in quo nimirum cessat infamia. Ita Valentia *tom. 4. disputat. 7. quaest. 19. punct. 3. §. 5. part. 2. tract. 17. resolut. 21. & 69.* Et generaliter omnis irregularitas ex infamia non contrahitur, nisi crimen sit publicum: si solum homicidium excipias, ex *cap. ex senore de temp. ordin.* Ita Avila *de cens. part. 7. disputat. 4. dub. 7. conclus. 1. resolutione 93. citat.*

Vel in publica fornicatione, aut adulterio.

39. Sacerdos publicus concubiniarius, vel adulter, post peractam poenitentiam & publicam vitae emendationem, interposita aliqua temporis mora, potest sine dispensatione celebrare: nam ex infamia facti non oritur irregularitas simpliciter dicta, quae exeat dispensatione. Et quamvis Clericus concubiniarius notorius ex *c. preter dist. 32.* & aliis, suspensus sit ab officio, hæc tamen suspensio consuetudine ablata est, ut docet Sorus *in 4. dist. 1. quaest. 5. artic. 6. ibid. §. Notandum.*

Crimen etiam occultum inducit irregularitatem ex delicto.

40. Rebaptizans aliquem, incurrit irregularitatem & poenam mortis latam in *C. ne sanctum Baptismi, num. 33.*

41. Quæres, an crimen inducens irregularitatem, si sit occultum, dummodo sit externum, inducat irregularitatem? Negativam sententiam non esse improbabilem censet Baunius *in Theolog. moral. part. 2. tractat. 11. quaest. 3. art. 4.* Sed ego eam non puto probabilem; imò cum Præposito *in 3. part. quaest. 5. de irregul. dub. 2. num. 5.* existimo improbabilem esse, & ipse Baunius illam limitat. Primò, quod etsi peccatum occultum, communiter irregularitatem non pariat lege Canonum, ab ea tamen lege excipitur homicidium, *argum. cap. quæsitum 17. tali, de tempor. ord.* Secundò, excipienda sunt peccata, quibus censura est annexa; nam si in ea celebratur, incurritur irregularitas, etsi hæc celebratio occultè fiat à suspensio, vel excommunicato. *p. 7. tr. 11. resolut. 48.*

Diana. Summa

IRREGVLARITAS
Ex homicidio.

42. † **E**X homicidio, siue voluntario, siue casuali, siue etiam iudico, oritur irregularitas. Porro voluntarium non dicitur homicidium, quod in iustam defensionem fit: unde † quotiescumque quis cum moderamine inculpatae tutelæ inuasorem occidit, juxta infra dicenda *verb. Occidere inuasorem*, non fit irregularis; quia homicidium privato irregularitas imposita est quando est peccatum, *part. 4. tractat. 2. resolut. 4. in fine, §. Sed ego.* Immo quando in defensione moderamen exceditur, incurritur solum irregularitas ex homicidio casuali. Ita Hurtado *de irregul. disput. 2. diff. 20. numer. 66.* Est ergo homicidium voluntarium, prout accipitur in Tridentino † *sess. 14. cap. 7. & † sess. 24. cap. 6.* quando fit ex proposito & per insidias. Unde ex Vasquez ait Turrianus *de cens. lib. 9. disput. 63. dub. 1.* ad homicidium voluntarium requiri voluntatem expressam ipsius homicidii, & vulnerantem cum expressa intentione non occidendi, & nihil de occisione cogitantem, non dici voluntarium homicidium, licet homicidium in hoc casu sit voluntarium in causa, *parte 4. tractat. 15. resolutione 19. & parte 4. tr. 2. resolutione 72. & part. 7. tract. 2. resolutione 29.*

Incurritur Irregularitas ex homicidio voluntario.

Quale non est illud, quod fit in defensionem. Nec voluntarium in causa. Sed illud quod fit ex proposito.

43. Ex homicidio attentato sui ipsius videtur non incurri irregularitas, quia hæc imposita est homicidio consummato. Cornejo tamen *in 3. part. tractat. 5. disputatione 1. dub. 2. questione 4. numero 1.* putat incurri: non quidem ratione homicidii attentati, sed ratione delicti enormis inducentis infamiam. Sed tu cogita. *parte 4. tractat. 2. resolutione 76.*

Effectu secuto.

44. † Porro irregularitatem homicidii voluntarii incurrit non solum physicus homicida; sed etiam mandans, consulens, cooperans, vel alio pacto

Incurrit autem omnis ad homicidium voluntarium cooperans.

Yyy pacto